

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

פרשת
האזינו
י"ב תשרי
תשפ"ב

1094

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 6:07 | 6:22 | 6:15 | 6:26

מוצאי שבת 7:17 | 7:19 | 7:19 | 7:19

רבינו תם 7:57 | 7:55 | 7:56 | 7:57

משכיל לדוד

האמונה היא המתנה הגדולה ביותר לאדם

שרוצה לראות את האמת לא יתקשה בכך, אך אם יש מי שמבקש להתכחש למציאות ה', הקב"ה מעמיד בפניו גם את האפשרות הזו, אלא שבסופו של דבר יצטרך לתת על כך את הדין. אדם בעל שכל ישר לא יתקשה להשיג את האמת, אך זה שמבקש לכפור במציאות ה' ימצא סימוכין לדרכו, כי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו בין לטוב ובין למוטב.

הכופרים שעוצמים את עיניהם מלהכיר במציאות ה' ומתנתקים מאור התורה, גם אם נביא להם את כל הראיות שבעולם ונמצאי להם הוכחות חותכות למציאות ה', הם יישארו בעיוורונם ויסרבו להכיר בבורא העולם, כי אדם שאינו רוצה לראות ועוצם את עיניו, לא יעזרו כל השכנועים, עד שלא יפקח את העיניים בעצמו. ולכן אמר להם משה רבינו "העידותי בכס" - כי אין הדבר תלוי אלא בכס וברצונכם.

כל חפץ יצור ונברא הנמצא על פני האדמה סופו להתכלות ולהיאבד מן העולם. אדם שקונה חליפה לובש אותה שנה שנתיים ואפילו עשר שנים, אך כעבור תקופה ארוכה ככל שתהיה, החליפה תתבלה וכבר לא תהיה ראויה לשימוש. ואפילו עץ גדול וחזק בעל שורשי איתנים, יבוא יום ושורשיו ירקבו והוא יתכלה. גם החול עף עם הרוח מכאן לשם ואינו עומד יציב על מקומו. ואף האדם שהוא בחיר הבראה, שנותיו קצובות לו, ולאחר מאה ועשרים הוא עתיד למות ולהיאסף אל עמיו. רק השמים והארץ עומדים נכונים לעולם ועד, ולכן בהם בחר ה' להעיד את בריתו.

אולם השמים והארץ משמשים עדות לקיומו של בורא עולם רק עבור מי שרוצה להאמין, אך מי שמשים עצמו כעיוור, לא יעזרו לו כל ההוכחות שבעולם.

מכיר אני אנשים רבים שכאשר אני מדבר אתם מעט על יהדות וקיום מצוות, הם מהנהנים בראשם לאות הסכמה, אך לבס כל עמם. רק כאשר אני מדבר עמם על ענייני עסקיהם, אז ראשם מתחיל לעבוד ומוחם נכנס לפעילות יתר. אנשים אלו עיוורים הם ואינם חושבים על אחריתם ביום המוות. וכשיגיע יומם לעזוב את העולם, כמה יצטערו ויתביישו על טיפשותם הרבה, אך אז כבר יהיה מאוחר מיד.

כאשר המלך עומד לעבור בחוצות העיר, כולם יוצאים החוצה ומבקשים לראות אותו. ואם יש אדם אחד שהחליט שהדבר אינו מעניין אותו, ולכן הסתגר בתוך ביתו במקום להתענג על מראה המלך, לבסוף יצטער על כך מאד, כי ישמע שהמלך חילק מתנות גדולות לכל מי שחיכה לו ברחובות העיר, לזה נתן בית, לזה כרם ולזה אבנים טובות ומרגליות, אך הוא שנשאר בתוך הבית לא זכה לכל זה, כי לא נתן הזדמנות לעצמו ליהנות ממתנת המלך. ועתה כשביקש לצאת ולראות את המלך כדי ליהנות גם הוא ממתנת ידו, המלך כבר שב אל הארמון והוא הפסיד את השעה.

כך גם אדם שמסתגר בתוך עצמו ואינו רוצה להאמין בה', מביא על עצמו הפסד גדול, כי האמונה היא המתנה הגדולה ביותר לאדם ודרכה האדם יכול להשיג השגות נפלאות.

"האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי" (דברים לב, א)
לפני שמשה רבנו נאסף אל עמיו, הוא כינס את כלל עם ישראל והעיד בהם שמים וארץ בעדות נאמנה שאם ילכו בדרך ה' יהיה להם טוב ולא יחסר להם מאומה, אבל אם יבחרו להפנות עורף לה' ולתורתו, סופם שיבואו עליהם גזרות קשות ורעות ורעה תהא אחריתם.

כאשר כותבים שטר, צריך שיהיו עדים שיעידו על מהימנות השטר, כי רק העדים מקיימים ומאשרים את השטר ונותנים לו תוקף. גם כאשר זוג נישא הם עורכים ביניהם שטר כתובה, וצריכים שני עדים נאמנים שיעידו על כתובתם. גם משה רבנו העמיד שני עדים על צוואתו, ובחר בשמים ובארץ שיהיו עדין, ומפני מה לא העיד בהם את המלאכים שוכני מרום, כי את המלאכים לא כל אחד זוכה לראות, וצריך עדים שניתן לראות אותם, כי אם אי אפשר לראותם, כיצד יוכלו להביאם בעת הצורך כשיצא ערעור על השטר.

אולם עדיין קשה, מפני מה משה רבנו לא בחר ביהושע בן נון, באלעזר הכהן, או בזקנים לשמש כעדים, ואף שבני אנוש בני תמותה הם, סוף סוף חתימתם נשארת בעולם הזה, וניתן לקיים את החתימות ולהעיד בפני בית דין שאלו חתימות העדים, כמו שאנו עושים בכל שטר שמחתמים בו אנשים בני תמותה.

משיב רש"י על כך רש"י שעל אף שבני תמותה כשרים הם לעשות, בכל זאת רצה משה רבינו עדים קיימים לעולם - "ולמה העיד בהם שמים וארץ, אמר משה אני בשר ודם למחר אני מת, אם יאמרו ישראל לא קבלנו עלינו הברית מי בא ומכחיש אותם, לפיכך העיד בהם שמים וארץ, עדים שהם קיימים לעולם".

ולכאורה קשה, הרי השמים והארץ הם עדים טובים עבור מי שמאמין בקב"ה, כי אדם שמאמין בה', כאשר באות עליו צרות מיד הוא מתעורר לכך שהקב"ה כבר העיד שמים וארץ שההולכים בדרך ה' יזכו לברכתו ואילו ההולכים בדרך הרע סופם לתת על כך את הדין. אבל מי שאינו מאמין בה' מה יועילו לו שמים וארץ, הרי הוא אינו מכיר בבורא עולם שברא שמים וארץ והעמיד אותם על מתכונתם לעולם ועד, ויכול תמיד לטעון שאמנם השמים והארץ נראים לעיניים, אך אין להם פה להעיד על מציאות ה', וכיצד ניתן לסתור טענתם.

נאמר בתהילים (יט, ב) "השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע". מי שמבקש להאמין בבורא עולם, די לו להסתכל על השמים שמספרים על כבוד ה' ולהתבונן ברקיע המספר על מעשה ידי יתברך. ואף שלשמים אין יכולת לדבר, אך עצם ההתבוננות בשמים מספר על מעשה הבראה ומחזק את האמונה בבורא עולם שברא אותם בששת ימי מעשה בראשית והעמיד מתכונתם לעולם ועד, ועצם מציאותם מאשרת ומאמתת שיש בורא לעולם.

כאשר הקב"ה ציווה על משה לכתוב את התורה הקדושה הוא החל להקריא בפניו את הפסוק הראשון "בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ". אמר משה לה' - ריבונו של עולם, לכאורה נראה שטוב יותר לכתוב "אלוקים ברא בראשית", ולא "בראשית ברא אלוקים", כי אולי במשך הדורות יקומו אנשים ויטענו שיש כוח עליון בשם 'בראשית' שהוא זה שברא את אלוקים, רח"ל. השיב הקב"ה למשה "דרכי ה' ישרים וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם" (הושע יד, י). כלומר, האמונה בה' זו עקת מכל פינה, מי

הילולא
דצדיקיא

- יב - רבי יחיאל מיכל מזוזיעל
- יג - רבי שאול אדאדי
- יד - רבי יוסף צבי דושינסקי
- טו - רבי מרדכי לייפער האדמו"ר מנדבורנא
- טז - רבי משה זכות מח"ס 'שרשי השמות'
- יח - רבי בצלאל רנשבורג

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

איך שומרים על אוירת הימים הנוראים במשך כל השנה?

ניחוחו הטהור של יום הכיפורים הקדוש עדיין אופף אותנו בימים אלה, הדמיון למלאכים משרתי עליון במהלך כל היום הקדוש לא נמחק מהזיכרון. והשאלה היא כיצד אם בכלל ניתן לשמר את אותה אוירה, להנציח את הרגעים הנעלים הללו ולזכור אותם במהלך כל ימי השנה הבאה עלינו לטובה?

מן הסתם כל אחד ואחד מאיתנו גם קיבל על עצמו באותם רגעי קדושה וטהרה, איזו קבלה טובה שבזכותה הוא יוכל לעמוד לפני כס המשפט עם סניגור נוסף שייטיב לו את החתימה. ושוב עולה וצפה השאלה; מה עלינו לעשות בכדי שהניחוח הטהור של אותה קבלה לא יפוג, שנוכח לשמר את אותה אוירה ואת הרצינות הזאת למשך כל ימות השנה? התשובה והעצה הטובה לכך היא, לקבוע בכל יום זמן מיוחד ללימוד ספר מוסר. לימוד המוסר כמוהו כמו המראה שניצבת בכל בית, כמעט בכל חדר, ולפניה עומדים ביראת כבוד ורק לאחר שהמראה מאשרת לנו את היציאה, רק אז אנו יוצאים מפתח הבית. כזה הוא לימוד המוסר; הוא מגלה לאדם את כל המידות הרעות, את כל תכסיסיו של היצר הרע, ומלמד אותו עד כמה גדול ואויב הוא כח הדמיון. לימוד המוסר מאפשר לאדם לתקן את מידותיו, לשפר את מעשיו, ורק אז הוא יוכל לצאת לרשות הרבים ולהיות מעורב עם הבריות בדרך נכונה שתעיד עליו כי הוא יהודי הנאמן לבוראו.

"מי שאינו מתמיד ללימוד מוסר, כך מעיר הרב 'פלא יועץ', לא טועם טעם יראת חטא, ודרכו ישר בעיניו, ולבבו יבין אשר הוא יהודי כשר. ואף אם ישמע או ילמד פעם ביובל, או ישמע דברי מוסר, אינו פועל לו ואינו מתעורר כלל, ואין בשר המת מרגיש באזמל, כי טפש כחלב לבם מחמת עוונותיהם, שהם מסכים המבדילים ומטמטמין את הלב. ועל זה אמרו (ברכות יח, ב) רשעים בחייהם קרויים מתים, שהם כמתים שאינם מרגישים ביראת ה' ואהבתו ברשפי שלהבת יח כדת מה לעשות, ומתוך כך אין שמחים על המצוות יותר ויותר ממוצא שלל רב, ואין מצטערים על העברות יותר ממי שמתו מוטל לפניו כמו שכן ראוי, והכל תלוי לפי טהרת הנפש".

"הנהגה מוצב לעלות בהר ה' ולקנות טהרת הנפש, הלא הוא השקידה ללמוד ספרי מוסר או לשמוע, כי אז ילמד ליראה את ה'. ויהי כקראו איש ספרי מוסר, ימצא שוליו מלאים עוונות ופשעים תלי תלים, כי אשר חשב שאין בו עוון אשר חטא, ימצא כתוב בספר שהוא עוון גדול, עוון פלילי... וידוע שכל ההתחלות קשות, ויקשה בעיניו ללמוד או לשמוע דברי מוסר, ולא יכנסו הדברים באזניו, לא חלי ולא מרגיש. אבל סוף שייכנע לבבו, ויערב לו ויבוסם לו. וידוע מאמר רבותינו זיכרונם לברכה (ברכות מ, א) אם תשמע בישן, תשמע בחדש, ואם יפנה לבבך, שוב לא תשמע. לכן החזק במוסר אל תרף, ואם התרפית חזור בך, חזק ויאמץ לבך".

על מעלת לימוד המוסר בכל יום מעורר רבינו ה'חפץ חיים זצ"ל:

"וכן הפליגו הספרים הקדושים בשם האר"י ז"ל, וכן במשלי של הגר"א ז"ל בכמה מקומות, בחיוב לימוד ספרי מוסר בכל יום. ובפרט בזמנינו, בעוונותינו הרבים, שנתרבו מאוד מפירי הדת ומפציי דעות כוזבות בתוך העם, מאוד מאוד צריכים להתחזק בלימוד המוסר, כי רק על ידי לימוד זה יוכל כל אדם להחזיק מעמדו שלא יתמוטט".

"ולמה הדבר דומה? למי שמהלך בדרך, ונעשה רוח סערה

גדולה, אם לא יתחזק להתעטף היטב בבגדיו,

אזי עלולה הסערה לפשוט ממנו את

כל בגדיו עד שיישאר ערום. כן

הדבר בעינינו: כעת, ששורש

רוח סערה של כפירה ומינות

בעולם - אם לא יתחזק האדם

בלימוד המוסר, שהוא הלבוש

המגן על תורתו, אזי עלול הוא

להיות נרדף אחרי הרוח".

שלא על מנת לקבל פרס

בדידי הווה עובדא ובשנים עברו אדם נכבד דיבר עלי לשון הרע, והוציא את דיברתי רעה ברבים, באופן מגונה ביותר.

לימים, נהפך עליו הגלגל, הוא נפל בעסקיו וההצלחה התרחקה ממנו מאד.

כדי להתרומם ממפלתו ולהתאושש ממנה, אותו אדם היה זקוק לסיוע שלי,

ורק באפשרותי היה לעזור לו לצאת מן המצב הקשה אליו נקלע. ואכן, עזרתי לו רבות

בענייניו עד שהוא שב ושיקם את עצמו ואף הגעתי לביתו החדש, קבעתי בפתחו מזוזה וברכתי אותו בכל טוב.

בנוסף, גם הענקתי בידיהם לכבוד כניסתם לביתם החדש תשורה נאה, תמונתו

המרשימה של זקני הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א.

האיש ורעיותו שהבחינו בעזרה הרבה שהושטתי להם, לא ידעו כיצד יוכלו

לגמול עימי טובה על כך, במיוחד לנוכח העובדה שלא נטרתי להם טינה בלבי כלל ופעלתי כאילו אותו אדם לא פגע בשמי בעבר.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"וידבר דוד" (שמואל ב, כב)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על שירת דוד המלך ע"ה, שהוא מענין הפרשה שבה נכתבה שירת משה רבינו ע"ה.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

לדייק בהעברת מידע שלילי

העובדה שדברי גנות נאמרו מתוך כוונה לתועלת, אינה מתירה לשומע לקבל זאת כעובדה. מותר לשמוע דבר גנות לשם תועלת, אבל אסור להאמין למידע שלילי זה. מותר לאדם לפעול על יסוד מידע כזה בהביאו בחשבון שיתכן שיש בכך אמת.

משום כך התנאי הראשון לדיבור לשם תועלת הוא שהאדם יודע ממקור ראשון את המידע השלילי אותו הוא מוסר. היות ואין לקבל לשון הרע כעובדה, אין הוא יכול להציג זאת לאחרים כעובדה. במצבים שבהם מותר למסור הלאה מידע מכלי שני, נדרש האדם לציין שהוא שמע זאת מאחרים ואין הוא בטוח בדיוקם של הדברים.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

הקב"ה שמח בחלקו

"כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו" (דברים לב, ט)
איתא בתנא דבי אליהו (זוטא פרק שני) אחד
ממיתותיו של הקב"ה "שמח בחלקו", עד כאן.
והקשה הגאון רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל (בספרו 'נפש
החיים') הלא כל העולם ומלואו שייך להקב"ה,
והוא המושל בכל ולית אתר פנוי מיניה. אם כן מה
שייך לומר עליו שהוא שמח בחלקו?
ותירץ הגאון מוילנא זצ"ל - אין חלקו, אלא ישראל.
כפי שכתוב "כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו"
והקב"ה שמח בחלקו, שמח בישראל בכל מצב
שהם - אף בדורות שנתמעטו ממעלתם הרוחנית,
עד כאן תוכן דבריו.

והוספתי בסייעתא דשמיא על דבריו לאמור, כי
עיקר השמחה והנחת רוח שיש להקב"ה מעמו
ישראל הוא בשעה שהם שבים בתשובה ומתקרבים
אליו. כי בתחילה כשישראל מפנים עורף אל ה'
יתברך רח"ל, ומתרחקים ממצוותיו ועוזבים את
תורתו, אין ספק שהשכינה הקדושה מצויה בצער
איום ונורא. וזה דומה לבן מלך שהתנכר לאביו
ועזב את ארמונו. וכך הקב"ה מתאונן לאמור "אוי
לי שבניי גלו מעל שולחני ועזבוני".

וברגע שישראל מתעוררים לשוב אל אביהם
שבשמים, ונקשרים חזרה לתורתו ולמצוותיו -
הרי שאין קץ וגבול לשמחה ולעונג שנעשים לה'
יתברך מכך. הבנים האובדים, בני ישראל, מחמד
נפשו של ה' יתברך שבים אליו, ומבקשים לשהות
במחיצתו ולדור עימו בכפיפה אחת. וכשהאב רואה
שבניו שבים אליו, הרי הוא מעניק להם באותה עת
מתנה יקרה ונשגבה כדי לגלות את חיבתו אליהם.
וכך הקב"ה מעניק לישראל את הנשמה הקדושה
שהיא חלק אלוה-ממעל, אשר נלקחה מהם בשעה
שהתנתקו מבוראם. וכעת משיב להם את נשמתם
ברצון ובשמחה, כי הוא שש ושמח בבניו השבים
אליו, ומשתוקק להעניק להם את התכשיט שנלקח
מהם, זו הנשמה הטהורה.

ומעתה יובן, אם מלך בשר ודם קורא לעבדו ומבקש
להעניק לו מתנה יקרה, אולם משום מה העבד סכל
ואינו חפץ במתנה היקרה ומסרב להושיט ידו אל
המלך המעניק לו את המתנה, פשוט וברור שהמלך
יכעס עליו מאוד, כי בז הוא למתנות המלך, ומרה
תהיה אחריתו. והוא העניין לגבי מלך מלכי המלכים
הקב"ה. היצר הרע הסית את ליבו של האדם וגרם
לו לחטוא, ועקב כך קלקל את דרכיו והפנה עורף
למלך העולם הקב"ה, ונתרחק ממנו מאוד. ולא זו
בלבד שהקב"ה ברחמי הרבים מאריך אפו אליו,
אלא אף קורא לו שיחזור בו וישוב מדרכו הרעה
וידבק שוב בה' יתברך ובתורתו.

שבת שבתון

א. פירות האילן אין בהם גזירת ספיחים, כיון שבודאי העץ לא נשתל בשנה זו, וכן לא גזרו
על מיני צמחים שאין רוב בני אדם זורעים אותם, או על גידולי שדה וגינה שצמחו במקומות
שאינם מיועדים לזריעה, כיון שאין דרך בני אדם לזרוע במקומות אלו, ויש להם סיבות מסוימות
שלא לזרוע במקומות אלו.
ב. וכן בננות אין בהם גזרת ספיחים, אף שהם פרי האדמה, מאחר שאף אם ינטעו אותם בתחלת
השנה לא יעשו פרי עד השנה השנייה. וגם הוא צמח רב שנתי. ומכל מקום נוהג בהם קדושת
שביעית.

ג. שיחים רב שנתיים, שנותרים פירות יותר משנה אחת, אין בהם איסור ספיחין בשנתם
השנייה, שמהם מצוי רוב התוצרת בשווקים. וכגון, נענע, פאפיה ועוד, אין בהם דין ספיחין.
ויש אומרים שבנענע יש איסור ספיחין, אחר שכיום רגילים לזרועו במיוחד. והעיקר לדינא
להקל בעלי נענע, אחר שהוא צמח רב שנתי. וגם להמחמירים בזה אין
האיסור לדעתם אלא באכילה, אבל בהנאה מותר, שכל ספיחין
מותרים בהנאה, ולכן מותר להריח עלי נענע של שביעית. ואף
אם נטע את עלי הנענע בעיקר לשם ריח, אין נוהג בו דין ספיחין.

פניני הפרשה

תפילה שבוקעת רקיעים

"ראו אתה כי אני אני הוא ואין א-להים עמדי" (דברים לב, ט)

פסוק זה נתפרש בדרך הרמז בספר 'מגלה עמוקות', שיש תשע מאות חמישים וחמישה
רקיעים, ובתשע מאות רקיעים נמצאים שם מלאכים גבוהים מעל גבוהים חוץ מחמישים
וחמשה רקיעים העליונים ששם אין רשות לשום מלאך, והם בלתי לה' לבדו. ורמז לכך: "הן לה'
א-להיך" - דהיינו חמישים וחמשה (כמנין ה"ן) - הם רק לה' א-להיך".
והנה משה רבינו ע"ה בקע בתפילתו את כל הרקיעים ובמה בקע אותם? בפסוקים של ספר
"משנה תורה" (ספר דברים). כי במשנה תורה יש תשע מאות פסוקים, ומפסוק "ראו עתה" עד
סיום התורה יש חמישים וחמשה פסוקים.

ולכן, כאשר בקע משה את תשע מאות הרקיעים על ידי תשע מאות פסוקים של "משנה תורה"
ראה בכל הרקיעים גם מלאכים, שרפים ואופנים, אולם כשהגיע לפסוק הנוכחי ופתח את
הרקיע הראשון מחמישים וחמישה העליונים ששם לא נמצא שום מלאך, אזי אמר משה "ראו
אתה כי אני אני הוא ואין א-להים עמדי".

רפואה שלמה בגאולה הקרובה

"מחצתי ואני ארפא" (דברים לב, ט)

אומר רבי יוסי בזה"ק; עתיד הקדוש ברוך הוא להשלים ולרפאות את ישראל שיהיו שלמים
בכל שלא יהיו בהם בעלי מומים כלל. לפי שהם תיקון העולם, כאותם בגדים ומלבושים של
האדם שהם תיקון הגוף. וזה שאמר הכתוב 'ויתיצבו כמו לבוש'.
בוא וראה; כאשר יתעוררו מן העפר, כמו שנכנסו [לקבר] כך יקומו. חיגרים או עוורים נכנסו -
חיגרים ועוורים יקומו. באותו לבוש. שלא יאמרו אחר הוא שהתעורר.
ולאחר מכן ירפאם הקדוש ברוך הוא ויהיו שלמים לפניו, ואז יהיה העולם שלם בכל ואז 'ביום
ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד'.

על ציונו של משה רבינו ע"ה

"כי מנגד תראה את הארץ" (דברים לב, נב)

ידוע שמהם רבינו ע"ה נקבר בחלקו של גד, כמבואר בברכתו של גד "כי שם חלקת מחוקק
ספון" (דברים לג, כא).
ורמז נפלא מצא בזה רבינו יוסף חיים זיע"א בחיבורו 'עוד יוסף חי'; אם תחלק תיבת 'מנגד'
לשתיים, תוכל לקרוא 'מן גד'. ובזה יתפרש הפסוק "כי מן גד תראה את הארץ", מחלקו של גד
ששם תקבר תוכל לראות את ארץ ישראל.

הבורא כדי להבין שזה הקב"ה פה, הוא שם אותי כאן ואלו האתגרים שהוא בכבודו ובעצמו החליט להציב בפני, אז זה קשה לו.

"הקב"ה נתן ונותן לכל אחד כוחות לפי האתגרים והתפקידים שלו בעולם הזה", מוסיף הרב מרגלית. "וכפי שאמר דוד המלך ע"ה 'הנותן שלג כצמר, כפור כאפר יפזר'. כל אחד בטרם ירידתו לעולם השפל הזה מקבל מידי הקב"ה את כל הכוחות שיידרשו לו בימי חייו, כדי להתמודד עם האתגרים שיתיצבו בדרך. ברגע האמת, כשמגיע האתגר וניצב לפניו, אם יש לו את השכל, הוא משתמש באותם הכוחות. "למעשה אפשר לראות ברגע האמת שבו צץ האתגר, כהזדמנות להוציא מהכוח אל הפועל את אותם הכוחות שטבע בו הקב"ה לפני הולדתו. אדם שיצליח להפנים ולהבין באמת, שבכל פעם שהקב"ה נותן לו התמודדות חדשה זה רק לאחר שהוא כבר צייד אותו מראש בכל הכלים, היכולות והכוחות הנדרשים לו להתמודדות עם אותו האתגר, אדם שיזכור זאת לא יכנס למשבר, הוא לא יאבד את העשתונות, הוא יצטרך רק לחשוב ולהחליט: 'אוקיי, אז יש לי פה אתגר חדש'. הוא יחפש וימצא בעצמו את הכוחות להתמודד עם האתגרים.

ואם הקב"ה בחר דווקא בנו ונתן דווקא לנו אתגר קשה להתמודד אתו, סימן שאנחנו מסוגלים לכך. לא כל אחד מסוגל, אבל אנחנו מסוגלים. איך נדע שאנחנו מסוגלים? עובדה שהקב"ה ניסה ומנסה דווקא אותנו, הוא לא מנסה אף אחד שלא באמת יכול!

גם ברגעים כאלו, של התמודדות, צריך לזכור את המצווה התמידית שציווה אותנו השי"ת, "ובחרת בחיים". צריך לבחור בחיים כפשוטם, לבחור בחיים, אבל בחיים שיש בהם. בחיים של עשיה, בחיים עם משמעות, עם המציאות אנחנו לא יכולים להתווכח, אנחנו צריכים למצוא איך להתמודד אתה באופן הטוב ביותר.

כשאדם משלים עם המציאות ומבין שהכל תלוי בנקודת ההסתכלות שלו, חיי משתנים בן רגע מן הקצה אל הקצה האחר. עד היום הוא ניסה להילחם במציאות. ולא יכל לה. זה הפך אותו לאדם מריה, כעוס, פגוע, רואה הכל בעיניים שחורות, הוא אדם בלי תקווה, פסימי חסר תקנה המפזר סביבו רעל ולא נעים להיות בסביבה שלו.

אבל כשהוא משלים עם המציאות ומבין אותה, החיים משתנים מן הקצה אל הקצה. הוא מתחיל להתמודד אתה בצורה בריאה, מתוך אמונה בבורא עולם, והכרה בכוחות שניתנו לו כדי להתגבר על הקושי ולצלוח את האתגר.

הקשה הזאת היא המלמדת אותנו להשיג ולהבין, שבאמת אין בכוחנו לעשות דבר בלי עזר מלעילא, וה' יתברך 'כל מעשינו פעלת לנו' (ישעיהו כו ב), שה' יתברך עושה הכל באמת, ואנו רק צינורות קטנים.

וכך בשעה שאיש ישראל מבין היטב שה' יתברך עושה הכל ממש, אזי מתמלא לבבו שמחה עצומה. כי עיקר השמחה היא מקרבת אֱלֹהִים, שמכיר שה' יתברך קרוב אליו מאוד מאוד, ואין קץ לאהבה שאוהב ה' את ישראל ואין קץ לסיוע שהוא יתברך מסייע לנו. ובהיות האדם משיג זאת בעומק לבבו, אזי הוא מתמלא ביטחון עצום, שידוע מי הוא זה אשר מסייעו ומי נמצא עמו בכל עת, ומתמלא גיל ורננה ושמחה עצומה בלי גבול ומידה ממש. כי אין קץ לאושר של מי שמשיג השגה באֱלֹהִים ומשכיל עומק קרבת ה' יתברך לישראל עמו, שהדבר ממלא בביטחון וגבורה וכל חיי העולם הזה אינם נחשבים לעומת עוצם הדבקות האֱלֹהִית של האדם בה' יתברך.

ומכאן שעומק עניין השמחה בחג הוא עצם הדבקות בה'. ודבר זה בא דווקא מתוך ההבנה שאין אנו עושים מאומה מצדנו. והיינו, שבשעה שהאדם בא לקיים מצוות ושמחת בחגך, ומרגיש רואה שאינו יכול לעשות זאת, שהדבר קשה מאוד. אזי פונה לה' יתברך שיייע לו, ואז משיג שה' יתברך הוא העושה הכל ממש ואין עוד מלבדו. וממילא מכיר עומק קרבת ה' אליו, וממילא מגיע לשמחה עצומה מאוד. כי ה' יתברך הוא משמחנו ובקרבתו אנו שמחים.

אתה נותן את הצבע לחיים!

ובכל זאת, לא ניתן להתעלם מסדר היום העמוס שממלא אותנו באתגרים, באכזבות, בנפילות כאלו ואחרות ולמרות הכל אנו מצויים לשכוח מהכל ולהיות בשמחה. איך עושים זאת?

הרב אהרן מרגלית שליט"א, מדגיש כי **האדם אינו בוחר את ציור חייו, הוא כן בוחר באיזה צבע לצבוע אותם. הוא בוחר אם לצחוק או לבכות, לקטר או לשמוח, הכל תלוי בבחירה שלו עצמו. צריך לזכור שאת תמונת החיים שלנו צייר הקב"ה וזה לא בשליטתנו, אבל את הצבעים אנחנו בוחרים.**

מהו ציור החיים? האתגרים שהקב"ה הציב בנחלתנו. הוא לא שאל אותנו אם אנחנו רוצים את האבא הזה או האמא הזאת, איזה סוג דם אנחנו בוחרים, ומי יהיו האחים והאחיות שלנו. הוא קבע לנו מציאות, ואנחנו אלו שצריכים להחליט איך לעבוד איתה.

כל זמן שהאדם לא משלים עם המציאות שבה הוא חי, אין לו את הענווה וההכנעה כלפי

איך מקיימים את מצוות השמחה בחג?

המצווה שאותה אנו נדרשים לקיים בימי החג הבאים עלינו לטובה הינה מצוות "ושמחת בחגך והיית אך שמח". והלא ידוע שאין הקב"ה מצווה על האדם מה שאין בכוחו לעשות, וכיצד מצווה ה' אותנו להיות בשמחה עצומה כל כך, בלי שום יגון ואנחה, בלי שום צער וטרדה, אלא אך שמחה, אך שמח, בלי גבול ובלי שיעור, עד בלי די. הלא אבינו יודע לבבנו, ויודע שהדבר קשה מאוד, וכיצד מצווה אותנו דבר זה? השיב על כך הגה"צ רבי חיים הכהן זצ"ל הידוע בכינויו 'החלבון', בשאלה מקדימה; הנה אנו אומרים בברכה מעין שלוש 'ושמחנו ה' אֱלֹהֵינו ביום חג הסוכות הזה". והלא לכאורה הקב"ה מצווה אותנו לשמוח, ומהו זה שאנו מבקשים ממנו לשמח אותנו. הלא לכאורה המצוות צריכות להיעשות על ידי ישראל, ומהו שאנו מבקשים שיהיה ה' משמח אותנו? הוא יתברך אומר 'ושמחת בחגך' ואנו אומרים לו 'ושמחנו ה' אֱלֹהֵינו?'

אלא באמת זה עומק עניין השמחה. שבאמת אין האדם יכול לקיים מצווה זו בעצמו, כי היא קשה מאוד. ולעומת לולב וסוכה, שיכול האדם ללכת ולקנות בעצמו, הנה בהיותו עומד מול ציווי זה, להיות אך שמח ברגלים, הוא רואה שאין בכוחו לעשות זאת, שרבו טרדותיו וצמצומיו, עד שמתקשה לעשות זאת. ואז נושא עיניו למרום ושואל את ה' יתברך - ריבוננו של עולם, הלא אני רוצה לקיים מצוותיך בכל לב, ולהיות אך בשמחה ורננה בלי גבול, כי חפצתי לקיים מצוותך אשר ציוויתנו, והדבר קשה מאוד. אמנם שמח אני, אך רצונך שאהיה בשמחה בלי גבול ומידה ממש, שמח ואך שמח, בלי יגון ובלי צמצום כלל ועיקר!

או אז מתנוצצת בלבבו של האדם התשובה לכך, עומק עצום שעומד ביסוד מצווה זו - באמת אין בכוחנו לקיים מצווה זו בעצמנו. ואנו פונים לה' יתברך ומבקשים ממנו שהוא ישמח אותנו, "ושמחנו ביום חג הסוכות". היינו, שאנו משכילים ומבינים מאוד מאוד, שאין בכוחנו לעשות מאומה מעצמנו, כלל ועיקר, והכל ממנו יתברך שמו. שדווקא המצווה